Degerfors kommun
kommun@degerfors.se

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Parkskolan i Degerfors kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Parkskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Parkskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna analyserar kunskapsresultaten kopplat till undervisningens genomförande. I det arbetet ingår även att fördjupa analysen kring skillnaderna i pojkars och flickors resultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen utformas på ett sätt så att det främjar och stärker elevernas delaktighet genom ökat inflytande över innehåll, arbetsformer och arbetssätt i undervisningen.

Trygghet och studiero

Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna i högre grad analyserar avvikelser mellan resultat på nationella prov och lärarnas omdömen/betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 20 juni 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping . Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2018:6292) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd
1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn bedriver också i viss grad ett strategiskt jämställdhetsarbete. Därutöver följer rektorn upp kunskapsresultat, undervisningens genomförande och hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Orsaksanalys av kunskapsresultat behöver däremot utvecklas genom att i högre grad kopplas till kvalitet i undervisningens genomförande.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av inkomna dokument och av intervjuer framgår att rektorn har etablerat former för kollegialt samarbete mellan lärare och mellan lärare och elevhälsa. Lärarna är indelade i två arbetslag med gemensam arbetsplatsförlagd tid om sju timmar per vecka. Elevhälsoteamet har möte två timmar varje vecka och varannan vecka finns bokningsbara tider för pedagogerna där de tillsammans med elevhälsan kan lyfta olika ärenden. Arbetsplatsträffar genomförs fyra gånger per termin. Vidare framkommer även en tydlighet kring roller, ansvar och rutiner beträffande extra anpassningar och särskilt stöd och anmälan av kränkande behandling. Elevernas delaktighet i skolans arbete organiseras genom klassråd och elevråd. Tvålärarsystemet, som enligt rektorn infördes för två år sedan, bidrar också till lärarnas kollegiala lärande och ger utrymme för att skapa en tillgänglig lärmiljö för eleverna. Rektorn uppger att tvålärarsystemet inneburit en ökning av de personella resurserna. Enligt nationell statistik för läsåret 2017/2018 var det 10,4 elever per lärare på skolenheten jämfört med genomsnittet för riket som låg på 12,1 elever per

lärare. Skolan har en hög andel behöriga lärare. Enligt insänd dokumentation har 94 procent av lärarna lärarlegitimation.

Rektorn bedriver i viss grad ett strategiskt jämställdhetsarbete. Av intervju med rektorn och av det dokumenterade kvalitetsarbetet framgår att pojkars och flickors kunskapsresultat följs upp separat. Vidare särskiljs pojkar och flickor i uppföljningen av kränkningsanmälningar. Exempelvis konstateras att av de kränkningar som anmäldes under föregående läsår var det endast i enstaka fall den kränkande parten en flicka. Två frågor i skolans elevenkät behandlar jämställdhet. I samtliga intervjuer förklaras att det inte görs någon skillnad på flickor och pojkar. Skolledning, lärare och elevhälsans personal uppger att de ser till individer och har därmed samma förväntningar på flickor och pojkar. I kvalitetsrapporten framträder däremot en något annorlunda bild av förväntningarna genom de beskrivningar som pekar på pojkars och flickors olika attityder till studierna som en del av orsakerna till skillnader i resultat. Det saknas också analys och utvecklingsåtgärder kopplade till att pojkars resultat generellt är sämre än flickornas under en följd av år. Beträffande plan för arbete jämställdhet uppger lärarna att det inte finns.

Rektorn följer upp kunskapsresultat men kopplar i begränsad omfattning orsaksanalyser till kvalitet i undervisningens genomförande. Rektorn följer upp kunskapsresultat i alla ämnen och årskurser. Därutöver följer rektorn upp kunskapsresultat via klasskonferenser och arbetslagens uppföljningar av arbetsplanen där kunskapsresultaten utgör en del. Rektorn uppger att hen studerar resultat över tid. I dokumentationen av skolans kvalitetsarbete, som följer en kommungemensam mall, framgår resultat för årskurserna 3 och 6. För varje ämne redovisar respektive lärare måluppfyllelsen uppdelat på kön. Enligt intervju med rektorn lämnas samma information in även för övriga årskurser och ämnen som intern uppföljning. Skolan gör både en halvårsrapport där resultaten redovisas för huvudmannen samt en årlig kvalitetsrapport. Analysen av kunskapsresultaten är begränsad. Av såväl Parkskolans som förvaltningens kvalitetsrapport som intervju med rektorn framgår att det under läsåret 2017/18 påbörjades ett projekt via Sveriges kommuner och landsting (SKL) för att utveckla analysarbetet. Arbetet avbröts emellertid på grund av att det inte låg i linje med den nya dataskyddslagstiftningen men planeras återupptas innevarande läsår. I enhetens kvalitetsrapport presenterar lärarna för respektive ämne i årskurs 3 och årskurs 6 orsaksanalyser i varierande grad. Det finns exempel där det beskrivs hur undervisningen formats utifrån elevernas behov och i något fall sägs att nytt innehåll och arbetssätt i undervisningen bidragit till bättre måluppfyllelse. Av beskrivningarna framgår också behov av studiehandledning på modersmålet. I övrigt saknas analys av resultaten eller så förläggs orsaker till låg eller hög måluppfyllelse till elevers attityder och beteenden. Högre terminsbetyg jämfört med betyg på nationella prov förklaras i

flera ämnen med att eleverna var nervösa och stressade vid tillfället för nationella provet. Att lärarnas analyser inte kopplas till undervisningens genomförande bekräftas av rektorn i intervju. I det dokumenterade kvalitetsarbetet som Skolinspektionen tagit del av görs ingen sammanfattande analys av lärarnas resonemang av rektorn. Av intervjuer med lärarna framgår också att analysarbetet kan upplevas som svårt och att de efterlyser stöd i det arbetet.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande genom lektionsobservationer och med information från elevhälsan, främst specialpedagogens kartläggning av klassrumssituationerna. Lärarnas uppfattningar om i vilken grad rektorn följer upp kvaliteten i undervisningen varierar. En lärare uppger att rektorn följer upp undervisningens kvalitet genom att göra både anmälda och oanmälda lektionsbesök så mycket hen kan samt kommenterar pedagogiska planeringar och lärarnas bedömningar. Andra lärare uppger att rektorn inte följer upp kvaliteten i lärarnas undervisning men att rektorn har möjlighet att ta del av lärarnas pedagogiska planeringar. Eleverna berättar att rektorn har besökt deras klasser. Även hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen följs upp genom rektorns lektionsbesök och likabehandlingsarbetet. Rektorn uppger bland annat att det dagligen arbetas med exempelvis vikten av att acceptera varandras olikheteter, om respekt och om hänsyn, att det diskuteras i klassrummen. Hur eleverna tränas i delaktighet handlar enligt rektorn om tillgänglighet. Alla elever ska ha möjlighet att välja det arbetssätt som passar dem bäst, exempelvis att ta del av inläst material eller att se på bild.

De utvecklingsåtgärder och kompetensutvecklingsinsatser som genomförs är företrädesvis gemensamma för kommunens skolor, exempelvis att all personal i grundskolan under innevarande år deltar i Skolverkets utbildningspaket Specialpedagogik för lärande som bland annat syftar till att utveckla undervisningen och lärmiljön för att möta elevers olika behov och förutsättningar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna analyserar kunskapsresultaten kopplat till undervisningens genomförande. I det arbetet ingår även att fördjupa analysen kring skillnaderna i pojkars och flickors resultat.

Skolinspektionen bedömer att enhetens orsaksanalys av verksamhetens resultat behöver fördjupas genom att kopplas till undervisningens genomförande. I nuläget

förekommer att förklaringar till negativa resultat stannar vid konstateranden eller förläggs till pojkars och flickors olika attityder till studier. Elevers bristande motivation ges som förklaring till lägre måluppfyllelse utan att ställas i relation till hur pedagogerna bemöter den svårigheten. Det riskerar att leda till att fokus förskjuts från verksamhetens och undervisningens utformning till att söka lösningar på problem hos den enskilda eleven.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår bland annat att rektorn på varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Enligt Lgr 11, avsnitt 2.8 ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 31-32) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, framgår att rektorn tillsammans med personalen bör analysera vad i verksamheten som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Analysen kan utgå från diskussioner avseende exempelvis vilken betydelse olika arbetsformer och arbetssätt har för måluppfyllelsen, hur undervisningstiden utnyttjas, hur personalens kompetens, värderingar, förhållningssätt och arbetssätt påverkar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen, och huruvida personalen har tillräckligt med kompetens för sitt uppdrag. Läraren har ett särskilt ansvar för kvaliteten i undervisningen och att den kontinuerligt utvecklas. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 308) framgår vidare att för att nå genomslag och leda till verkliga förbättringar måste kvalitetsarbetet vara brett förankrat hos personal, elever och vårdnadshavare.

Skolförbättring bör ses som en process där lärare och skolledare, och även elever, behöver skapa nya förståelser av vad som behöver göras och som utvecklar eller bryter med tidigare rutiner. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna diskuterar och analyserar elevernas kunskapsresultat i relation till exempelvis de arbetsformer och arbetssätt som används i undervisningen. Skolinspektionen rekommenderar också att analysarbetet innefattar skillnader i måluppfyllelsen mellan olika grupper och klasser eller mellan olika ämnen och målområden i läroplanerna samt i pojkars och flickors resultat.

Undervisning

Författningsstöd
1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att undervisningen på Parkskolan oftast är varierad, innehåller ett aktivt lärarstöd och är företrädesvis strukturerad. Undervisningen anpassas så att den stimulerar och utmanar alla elever. Det finns också inslag i undervisningen som syftar till att stärka elevernas självförtroende och motivation men alla lärare har inte höga förväntningar på eleverna. Det sker också ett visst arbete på skolan för att främja elevers delaktighet och inflytande på undervisningen men detta behöver utvecklas.

Undervisningen på Parkskolan är företrädesvis strukturerad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Lärarna uppger att de sedan några år tillbaka arbetar med en gemensam struktur för hur de inleder lektionerna där de beskriver vad eleverna ska arbeta med på lektionen samt hur och varför eleverna ska arbeta med detta. På samtliga observerade lektioner förklarar lärarna vad eleverna ska arbeta med och det står även på tavlan. I flera fall klargörs även såväl innehåll som syfte med lektionen. Lärare beskriver att målen tas upp någon gång under ett arbetsområde. Av inkomna dokument och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att alla lärare använder pedagogiska planeringar för undervisningen. Exempelvis har förstelärare utarbetat skolgemensamma pedagogiska planeringar för de naturorienterande ämnena. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare och elever framgår att lektionerna innehåller en variation av olika aktiviteter och arbetssätt. Bland annat omfattar lektionerna gemensamma genomgångar av läraren i dialog med eleverna och lektionerna innehåller moment då eleverna arbetar enskilt, i par eller i grupp med en gemensam uppgift. Då eleverna arbetar enskilt eller i grupp går lärarna runt i klassrummet och försäkrar sig om att de har förstått uppgiften och ser till att elever som behöver hjälp också får det. Eleverna bekräftar i intervju att lärarna ger dem ett gott stöd i undervisningen, vilket även framgår av Skolinspektionens elevenkäter år

2016 och 2018 samt av skolans egen elevenkät. Tvålärarsystemet på skolan innebär bland annat att det är färre elever per lärare jämfört med genomsnittet för riket. Därutöver deltar flera andra anställda på de lektioner Skolinspektionen observerat.

Undervisningen anpassas så att den stimulerar och utmanar alla elever. Det finns också inslag i undervisningen som syftar till att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära, men alla lärare har inte höga förväntningar på eleverna. Ett främjande och förebyggande utvecklingsarbete för tillgänglig lärmiljö pågår på skolan. Elevhälsan uppger exempelvis att de flesta lärare använder bild- och symbolstöd. De menar att eleverna upplever att det blir större tydlighet, speciellt vid brytpunkter när det växlar mellan olika aktiviteter. I lärarnas pedagogiska planeringar förekommer också beskrivningar av olika sätt att arbeta så att anpassningar kan göras till olika elevgrupper och lärarna delger varandra goda exempel. Lärarna berättar att en fördel med att vara två lärare är att det kan finnas elever som behöver sitta enskilt. Då finns möjligheten att gå till ett annat rum och arbeta med innehållet på annat sätt tillsammans med eleven. Lärarna förklarar också att anpassningar diskuteras med specialpedagogen som de får mycket stöd av i den dagliga verksamheten. Eleverna uppger att de vid behov utmanas med fördjupande uppgifter i de flesta ämnen. Lärarna ger också flera beskrivningar på hur de arbetar med att uppmuntra eleverna. Exempelvis kan de försöka påvisa vad en elev faktiskt har lyckats med. För elever som blir klara fort kan nästa steg exempelvis vara att lära ut till någon annan, att få vara en resurs för sina kamrater. Av inkomna dokument från skolan framgår däremot att inte alla lärare har höga förväntningar på eleverna. Som tidigare beskrivits i avsnittet *Rektorns ledarskap* finns exempel på att orsaker till elevers låga måluppfyllelse förläggs till elevers attityder och beteenden. I flera ämnen påpekas att eleverna exempelvis saknar motivation och har valt att prestera på lägre nivå än vad de har förmåga till. Även Skolinspektionens personalenkäter vårterminerna 2016 och 2018 när det gäller påståenden om ”stimulans och utmaningar” och ”tillit till elevens förmåga”, visar sådana resultat. Båda dessa år tillhörde Parkskolan de 10 procent av skolenheterna som hade lägst värden av de skolor som deltog i enkäterna.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen och sitt eget lärande i begränsad omfattning. På lektionsobservationer finns exempel på att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Det har handlat om att eleverna fått diskutera det de kommit fram till under lektionen, att läraren frågat om vad som var extra viktigt av det de lärt sig eller att läraren låtit eleverna utvärdera lektionen genom att markera med tummen upp, ned eller mittemellan. Eleverna berättar att de ibland kan få välja tillvägagångssätt för att lösa en uppgift. I matematik kan läraren exempelvis fråga hur de tänkt när de löste en uppgift. Eleverna ger olika utsagor om hur de får delta i utvärdering av undervisningen. Några elever uppger att de inte har pratat om vad de

tycker om undervisningen medan andra elever berättar att det händer att läraren frågar hur lektionen har varit eller hur lektionerna kan bli bättre. En elev nämner att undervisningen i slöjden har ändrats efter elevernas intresse. När det gäller elevernas delaktighet i undervisningen ger lärarna några exempel som handlar om att välja aktiviteter på idrott och hälsa eller på elevens val. Eleverna kan också få välja om de vill arbeta enskilt, i par eller i grupp och hur de vill redovisa en uppgift. Av intervjuer och inkomna dokument framkommer att det finns en gemensam uppfattning på skolan om att elevernas delaktighet i planeringen av undervisningens innehåll, arbetsformer och arbetssätt är ett utvecklingsområde. I skolans arbetsplan anges att arbetet med att öka elevernas möjlighet till inflytande över verksamhetens utformning utifrån stigande ålder och mognad, är ett av innevarande läsårs mål. Det ska uppnås genom att eleverna är delaktiga vid upprättande av pedagogiska planeringar i samtliga ämnen till exempel genom diskussioner. Vidare ska eleverna ges möjlighet till inflytande genom att kunskapskraven tydliggörs för dem och att de får påverka redovisningsformer alltmer utifrån stigande ålder och mognad. Lärarna uppger att elevernas delaktighet i utformningen av undervisningen kan utvecklas. Exempel på aktiviteter de vill utveckla är ge dem bättre feedback och att använda exit-tickets för att få reda på om genomgången var på rätt nivå.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att undervisningen utformas på ett sätt så att det främjar och stärker elevernas delaktighet genom ökat inflytande över innehåll, arbetsformer och arbetssätt i undervisningen.

Skolinspektionens bedömer att elevernas inflytande och delaktighet i undervisningen behöver utvecklas. Att utveckla elevernas delaktighet är även viktigt utifrån diskussionen ovan om lärarnas möjlighet att stimulera och utmana eleverna i undervisningen. Delaktighet i och inflytande över undervisningen hänger också samman med att eleverna ska känna en vilja till och motivation för lärande. Om eleverna får möjligheter att ta initiativ och vara aktiva i undervisningen ökar också deras ansvar för det egna lärandet. Att öka elevernas delaktighet är också ett sätt att integrera värdegrundsuppdraget i undervisningen genom att eleverna får möjlighet att träna på demokratiska processer.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen

och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Enligt Lgr 11 avsnitt 2.8 har rektorn ett särskilt utpekat ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Vidare framgår av Lgr 11 avsnitt 2.3 att lärare ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder.

Skolans förbättringsområde att öka elevernas inflytande och ansvar i upprättandet av pedagogiska planeringar ska enligt inkommen dokumentation från skolan ske genom diskussioner med eleverna. För att utveckla det arbetet rekommenderar Skolinspektionen att lärarna tillsammans mer konkret diskuterar hur eleverna kan påverka både innehåll och arbetsformer i undervisningen. Detta kan ske genom att lärarna till exempel låter eleverna delge vilka erfarenheter och föreställningar de har kring det undervisningen ska behandla och utifrån det bidra med idéer på innehåll för det aktuella arbetsområdet. Lärarna kan också, utifrån elevernas förutsättningar och erfarenheter, tillsammans med eleverna välja olika delar från det centrala innehållet att arbeta med.

Trygghet och studiero

Författningsstöd
3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen
Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper**,** 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen präglas i hög utsträckning av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skälen till bedömningen är att det på Parkskolan bedrivs ett medvetet arbete för att alla elever ska känna sig trygga och det bedrivs ett samlat arbete för att skapa studiero.

Det bedrivs ett medvetet arbete för att alla elever ska känna sig trygga. Elevernas åsikter och upplevelser av tryggheten på skolan kommer enligt elevhälsan fram via hälsosamtal, kuratorns skolsociala kartläggning i årskurs 2 och 5 och elevrådets trygghetsvandringar. Resultatet av enkäten för elever i årskurs 2 och årskurs 5 om trygghet och trivsel visar på att eleverna överlag känner sig trygga. Detta bekräftas av

intervjuer med elever, lärare och elevhälsan. Även uppföljning av åtgärder mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsrapporten. Bland annat konstateras att det är fler pojkar än flickor som utsätts för kränkande behandling. Som stöd för elever som behöver hjälp med struktur på rasterna finns organiserade rastaktiviteter som leds av fritidspedagoger. Tillsammansdagar, där elever från förskolan, grundskolan och grundsärskolan deltar, genomförs ett par gånger per termin och bidrar enligt rektorn till ökad trygghet hos eleverna. Likabehandlingsteamet på skolan ansvarar bland annat för utvärdering och tillämpning av skolans plan mot kränkande behandling. Varje arbetsplatsträff inleds med att likabehandlingsteamet tar upp något aktuellt ämne.

På skolan finns ett samlat arbete med att skapa studiero. Rektorn och även lärare uppger att det finns en samsyn på skolan kring vad som är studiero. Exempelvis avgörs inte arbetsro av om det är helt tyst eller inte, det handlar om att alla elever är involverade i en uppgift. Rektorn förklarar att det ställer krav på ledarskapet i klassrummet för att exempelvis motivera eleverna. Det är en av orsakerna till att det pågår ett främjande och förebyggande utvecklingsarbete för tillgänglig lärmiljö. Tillgänglig lärmiljö ska åstadkommas genom exempelvis lågaffektivt bemötande, strukturerat bild- och teckenstöd och med skolans tvålärarsystem. Även kompetensutvecklingen Specialpedagogik för lärande är ett led i att utveckla arbetet med inkludering och tillgänglig lärmiljö. Därutöver har Specialpedagogiska myndighetens material DATE (delaktighet, attityder, tillgänglighet, elever och barn) använts i klasserna. Någon lärare berättar att utvecklingsarbetet med inkludering och tillgänglighet har gett positiv effekt på arbetsron och när klasserna delas blir studieron bättre. Under de lektioner Skolinspektionen observerat rådde studiero och eleverna kunde ägna sig åt skolarbetet utan att störas. Lektionerna hade en tydlig struktur och lärare och elever bemötte varandra på ett respektfullt sätt. I de fall elever inte var fokuserade på uppgiften styrde personalen aktivt elever tillbaka till arbetet. Det fanns även exempel på hur lärare tog ansvar för elevers placering i klassrummet eller i grupprum. Gemensamma åtaganden som att pedagoger finns med eleverna i kapprum vid in- och utgång mellan lektioner och raster och system så att inte alla elever går ut samtidigt är också delar i att främja studiero. Ytterligare en åtgärd som införts för att skapa kontinuitet och trygghet för eleverna är att pedagoger delvis följer med sina elever vid övergången mellan förskoleklass och årskurs 1. Läraren som lämnat över elever till årskurs 1 deltar även i undervisningen i årskurs 1. Samma sak sker i övergången mellan årskurs 3 och årskurs 4. I intervjun med rektorn framkommer emellertid att den tillgänglighet de försöker skapa inte alltid räcker till för att möta alla elevers behov och det kan göra att elever upplever att det inte är studiero. Av den anledningen har två i personalen genomgått utbildning i arbete med utåt- och inåtriktade elever. Även skolans socialpedagog och kurator ska gå utbildningen.

Rektorn uppger vidare att studieron följs upp kontinuerligt i likabehandlingsarbetet. Andra sätt att följa upp studieron är enligt rektorn att se hur det är när eleverna går in till eller ut från lektioner. I kvalitetsrapporten redovisas svarsvärden på frågor från den kommungemensamma elevenkäten om hur elever och lärare förhåller sig till gemensamma ordningsregler. Slutsatsen som dras i rapporten är att enkäten visar att ordningsreglerna på skolan efterföljs och att eleverna känner till dessa och att skolan behöver fortsätta arbetet kring utåtagerande elever.

Trots det samlade arbete som bedrivs för att skapa studiero på skolan är det inte studiero i alla klasser. I intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsan och elever uppges att det inte råder studiero i alla klasser, men insatser görs av rektorn, lärare och personal från elevhälsan på klassnivå/gruppnivå och på individnivå.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd
1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen
9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen
Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg, men analys av skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen/betyg behöver breddas.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. I kommunen finns en organisation för sambedömning av de nationella proven i årskurserna 3 och 6. Av kvalitetsrapporten framgår att likvärdig bedömning av de muntliga nationella proven i årskurs 6 säkerställts genom att en person per ämne varit med och bedömt samtliga prov. Vidare framgår att lärare i årskurs 6 inte rättar sina egna elevers nationella prov. I lärarintervjuerna och intervju med rektorn uppges vidare att Skolverkets bedömningsstöd används. Dels de obligatoriska i årskurs 1, dels andra bedömningsstöd i andra årskurser och ämnen. I ämnet svenska i årskurs 2 används ett särskilt kartläggningsverktyg. Även tvålärarsystemet ger utrymme för samtal om bedömning och betygssättning mellan pedagoger som ansvarar för elevens undervisning. Rektorn berättar att det tidigare fanns tvärgrupper inom kommunen där lärare från olika skolor diskuterade bedömningar i ämnena matematik, svenska, engelska och samhällskunskap. Diskussionerna var till för att skapa likvärdiga

bedömningar inom kommunen. Under senare år har i stället insatser som Matematik- och Läslyft prioriterats, men det som gjordes tidigare finns med som grund. I kvalitetsrapporten beskrivs att enhetens mål är att bedömningarna ska vara likvärdiga på skolan. Detta ska bland annat uppnås genom att arbetslagsledarna ansvarar för och fastställer tid för att likvärdig bedömning diskuteras en gång i månaden i arbetslagen. Utifrån att många andra uppgifter också ska genomföras under arbetslagstiden uppger lärarna att det inte alltid finns tid till dessa diskussioner men en lärare uppger att rektorn alltid finns till hands om någon behöver stöd kring bedömning och betygssättning.

Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och omdömen/betyg. I skolans kvalitetsrapport och i intervjuer förklaras att lärarna kontinuerligt för in skriftliga bedömningar i kommunens lärplattform och kopplar dem till pedagogiska planeringar, vilka rektorn också följer upp. Analys av avvikelser mellan slutbetyg och resultat på nationella prov granskas däremot inte eller ges vaga förklaringar i exempelvis kvalitetsrapporten. Högre terminsbetyg i svenska, matematik och engelska i årskurs 6, jämfört med betyg på nationella proven vårterminen 2018 förklaras bland annat med att eleverna presterat bättre vid andra tillfällen under året och att eleverna var nervösa och stressade vid tillfället för nationella provet. I två av ämnena anges att omkring hälften av eleverna har fått högre betyg än vad proven visade. I det tredje ämnet anges att det var lägre resultat på de nationella proven jämfört med terminsbetygen. För årskurs 3 har ingen jämförelse mellan resultat på de nationella proven och lärarnas bedömning av elevernas måluppfyllelse i svenska och matematik presenterats i kvalitetsrapporten. Lärarna förmedlar varierande bilder av i vilken utsträckning skillnaderna diskuteras. Några lärare uppger att resultatet på nationella provet bara utgör en del av bedömningsunderlaget och att de inte fört diskussioner om avvikelser i arbetslaget. Däremot har de lärare som haft samma klass diskuterat avvikelser. I den andra intervjun uppger lärarna att de haft mycket diskussion om diskrepans mellan betygen på nationella provet och terminsbetygen eftersom många elever upplevde provsituationen som väldigt jobbig, även i fjol. Rektorn uppger att diskrepansen handlar om provsituationen och att eleverna bedömts prestera bättre i andra situationer.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna i högre grad analyserar avvikelser mellan resultat på nationella prov och lärarnas omdömen/betyg.

Skolinspektionens bedömer att rektorn tillsammans med lärarna behöver bredda analysen kring avvikelser mellan resultat på nationella prov och lärarnas omdömen/betyg. Syftet är att ge lärarna stöd i arbetet med en rättvis och likvärdig bedömning.

Av 9 kap. 20 § skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i de ämnen och årskurser som anges i 21 §, det vill säga i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurserna 3 och 6. I årskurs 6 ska även nationellt prov i engelska användas. Syftet med proven är att stödja betygssättningen, förutom i årskurs 3 där syftet är att stödja bedömningen av uppnådda kunskapskrav.

Även i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247, s. 37-38) med kommentarer om betyg och betygssättning framgår att de nationella proven syftar till att stödja en rättvisande och likvärdig betygssättning. Om en elev har genomfört ett nationellt prov ska resultatet på provet särskilt beaktas vid betygssättningen. Provresultatet ska inte helt styra betyget, utan vara ett stöd vid betygssättningen.

Vid betygssättningen utvärderar läraren allsidigt all information om elevens kunskaper, inklusive resultat från ett nationellt prov. Det betyg eleven får kan skilja sig från provbetyget, men läraren behöver vara observant på systematiska avvikelser i resultat på gruppnivå. Systematiska avvikelser kan indikera att det inte tagits tillräcklig hänsyn till resultaten från de nationella proven. Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ger lärarna förutsättningar för, och stöd i, att samråda när det finns tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt ska beaktas. Lärarna kan även tillsammans analysera och diskutera giltigheten i den undervisande lärarens egna underlag eller analysera och diskutera elevens prestationer på olika delar av provet. Det blir särskilt viktigt att en lärare samråder med kollegor om hen överväger att sätta många betyg som avviker från provbetyget.

På Skolinspektionens vägnar

2018-12-20	2018-12-20
X Maria Sundkvist	X Anders Berggren
Beslutsfattare Signerat av: Maria Sundkvist	Föredragande Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även utredarna Rut Hård af Segerstad och Åsa Rasmussen medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor och biträdande rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 2 oktober 2018 och den 5 oktober 2018. Besöket genomfördes av Anders Berggren och Rut Hård af Segerstad.

Parkskolan i Degerfors kommun bedriver verksamhet i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6. Verksamheten i grundskolan är organiserad i årskursvisa klasser. Lärare är organiserade i två arbetslag, ett för förskoleklass och årskurserna 1-3 och ett för årskurserna 4-6. Skolenhetens arbete leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Vid tiden för granskningsbesöket går det cirka 180 elever på skolan.